

საქართველოს როლი კასპიის ზღვის ენერგორესურსების ტრანსპორტირებაში

GEORGIA'S ROLE IN THE TRANSPORTATION OF ENERGY RESOURCES OF THE CASPIAN SEA

პაატა აროშიძე

PAATA AROSHIDZE

ეკონომიკის დოქტორი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

Doctor of Economics, Associate Professor of Batumi Shota Rustaveli state university

ანოტაცია

ნაშრომში განხილულია საქართველოს სატრანზიტო ფუნქცია და კერძოდ საქართველოს როლი კასპიის ზღვის ბუნებრივი რესურსების (ნავთობი, გაზი) ტრანსპორტირებაში. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ კავკასიასა და კერძოდ კასპიის ზღვის რეგიონში, წარმოიქმნა სპეციფიკური სიტუაცია. საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვებისა და საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ დიდი მნიშვნელობა მიენიჭა კასპიისპირა ნავთობის ტრანსპორტირების საკითხს. 70 წლის განმავლობაში, კასპიის ზღვის სტატუსი განსაზღვრული იყო 2 მოსაზღვრე ქვეყნის - საბჭოთა კავშირისა და ირანის მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულებებით: ხელშეკრულება რუსეთის ფედერაციასა და სპარსეთს შორის, რომელიც დაიდო 1921 წლის 26 თებერვალს და ხელშეკრულება საბჭოთა კავშირსა და ირანს შორის, დადებული 1940 წლის 25 მარტს. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ რეგიონში მოქმედებს 5 სახელმწიფო - რუსეთის ფედერაცია, ყაზახეთი, აზერბაიჯანი, თურქმენეთი და ირანი. ეს სახელმწიფოები წარმოადგენენ განსხვავებული მენტალიტეტის, კულტურის, პოლიტიკური და ეკონომიკური მისწრაფებების მქონე ქვეყნებს. რუსეთის ფედერაციას სურს ისეთივე ჰეგემონობა კასპიის რეგიონსა და მთელ კავკასიაში, როგორც მას გააჩნდა საბჭოთა კავშირის დროს, გამოიკვეთილია ირანის ინტერესებიც. ცენტრალურ აზიას სულ სხვა ტიპის პრობლემები გააჩნია - თითოეული ამ ქვეყნიდან მიისწრაფვის თავისი შიდა სიძნელების გადალახვისაკენ. ბოლო პერიოდში გამოიკვეთა ევროპისა და აშშ-ს ინტერესებიც. კასპიის რეგიონზე და კავკასიაზე კონტროლით აშშ ცდილობს ცენტრალურ აზიაში გაიმყაროს პოზიციები და ეს რეგიონი მოწვევით რუსეთის გაგლენას. ამ ფონზე რუსეთი აწესებს გარკვეულ შეზღუდვებს.

საერთაშორისო პროექტებში საქართველოს ჩართულობა მომგებიანია პირველ ყოვლისა საქართველოსათვის. გარდა ეკონომიკური თვალსაზრისისა, მილსადენებს გააჩნია პოლიტიკური დატვირთვა. ის არის გარანტია პოლიტიკური სტაბილურობისა. თუმცა უნდა აღინიშნოს ის ფაქტიც, რომ ამ ფაქტორმა რუსეთს ხელი ვერ შეუშალა 2008 წლის აგვისტოში დაებოძა ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის საქართველოში გამავალი მონაკვეთი. მაგრამ 2008 წლის შემდეგ სიტუაცია შეიცვალა. ევროპა მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ აუცილებელია ალტერნატიული ნავთობ და გაზ მომარაგების არსებობა, რადგან რუსეთის ფედერაციას შეუძლია მის ხელთ ნავთობსადენის სახით არსებული ბერკეტი ნეგატიურად გამოიყენოს.

ჩვენის აზრით, დღევანდელ სიტუაციაში, ევროპისათვის მნიშვნელოვანია საქართველო, ისევე როგორც საქართველოსათვის - ევროპა, რადგან მხოლოდ საქართველოს ტერიტორიის გამოყენებითაა შესაძლებელი ევროპის უსაფრთხო გაზმომარაგება. საქართველოსათვის პროექტის განხორციელება საშუალებას იძლევა ეკონომიკური და პოლიტიკური სტაბილურობისათვის, გარდა ამისა, ეს არის ყველაზე მოკლე გზა ევროინტეგრაციისათვის.

საკვანძო სიტყვები: საქართველო, კასპიის რეგიონი, მილსადენი, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანი.

Abstract

After the collapse of the Soviet Union, the Caucasus and the Caspian region to establish a special situation. The battle for the development and transportation of Caspian oil. On the agenda was the question of resolving the legal status of the Caspian Sea. The decision of the legal status of the Caspian Sea is of great importance in order to select a route for the transportation of energy resources. Today, through the territory of Georgia laid the Baku-Tbilisi-Ceyhan and Baku - Supsa oil pipeline and South Caucasus gas pipeline, which run parallel to the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline. The Baku-Tbilisi-Dzheyhan- first direct route for transporting oil between the Caspian and Mediterranean seas, the total construction cost of which amounted to 4 billion. US dollars. This route is economical and allows for safe transport of oil over long distances. In addition, the existing oil reduces oil transportation in large numbers across the Bosphorus.

Keywords: Georgia, Caspian region, pipeline, Baku-Tbilisi-Ceyhan

Introduction:

After the collapse of the Soviet Union, the Caucasus and the Caspian region to establish a special situation. The battle for the development and transportation of Caspian oil. On the agenda was the question of resolving the legal status of the Caspian Sea.

During the period of the Soviet Union, the status of the Caspian Sea has been defined by the Treaty signed between the Soviet Union and Iran. After 1991, on the coast of the Caspian Sea were formed 5 states with different political, ethnic and economic aspirations.

Main text:

On the coast of the Caspian Sea has 5 states:

1. The Russian Federation - to the west and north-west by the Caspian Sea, the coastal strip length - 695 km.
2. Kazakhstan - bordering the Caspian Sea to the north, east and northeast of the coastal strip length of 2320 km.
3. Turkmenistan - from the south-east coastal strip length of 1200 km.
4. Iran is bordered on the south, the coastal strip length - 724 km.
5. Azerbaijan - from the southeast, the length of 955 km.

At present, the Caspian region are considered Caucasian sub-region, which includes Russia and Azerbaijan (also can not be ignored the interests of Georgia and Armenia), the sub-region of Central Asia- Kazakhstan and Turkmenistan (their interests are Uzbekistan and Tajikistan) and the southern sub-region, the center of which is the Islamic Republic Iran. In the Caspian region are strongly influenced by the interests of Turkey.

After the collapse of the Soviet Union, the situation in the Caspian region has changed radically. Russia and Iran, who for centuries independently managed the situation in the Caspian region, added Republic- sovereign Azerbaijan, Kazakhstan and Turkmenistan.

Specificity of the Caspian region, and determines that in the region there are big changes, both political as well as economic and geopolitical point of view.

The strategic importance of the region's resource-owner of oil and natural gas based on the amount of resources and geopolitical location. According to the geographical location of the Caspian States have an important place: the region is located in the center of the market of consumers of petroleum and natural gas (Eastern Europe,

West Asia), and among those countries which are major consumers of oil products (to the Middle East and Central Russia). Assessment of stocks of petroleum products very different. In the modern period, it is an active discussion about the oil reserves of the Caspian Basin, as well as their impact on the share of the world market.

Existing natural gas reserves are unevenly distributed among bordering countries. Significant oil and gas reserves have Russia and Iran. These countries account for about 90% of proven reserves.

At present, oil and natural gas in the Caspian region are used more intensively than any other field in the world. According to international experts, Turkmenistan's only natural resources are mined in an amount greater than the average.

Europe as a strategic partner chooses regions of the Caspian Sea and the Black Sea. New rates for the energy security of the European Union is doing precisely on those countries which will pass routes Caspian and Central Asian energy resources and energy supplies will be possible to bypass Russia

The pipelines laid on the territory of Georgia are proof of recognition of Georgia's geopolitical location, which in addition to economic and fiscal values, and have a political meaning. Today, through the territory of Georgia laid the Baku-Tbilisi-Ceyhan and Baku - Supsa oil pipeline and South Caucasus gas pipeline, which run parallel to the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline.

The Baku-Tbilisi-Dzheyhan- first direct route for transporting oil between the Caspian and Mediterranean seas, the total construction cost of which amounted to 4 billion. US dollars. This route is economical and allows for safe transport of oil over long distances. In addition, the existing oil reduces oil transportation in large numbers across the Bosphorus.

South Caucasus pipeline that provides gas exports from the Shah Deniz field in the markets of Azerbaijan, Georgia and Turkey, passes through the territory of Georgia, parallel to the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline. Gas, delivery of which is the South Caucasus Pipeline, is a prerequisite for the diversification of energy sources and future energy security of Georgia.

The Baku-Supsa- first investments "British Petroleum" in Georgia. The pipeline has been operating since 1999. This route makes to the economy of Georgia significant revenue.

Oil pipeline and natural gas to Georgia

pipeline	controller	maximum capacity million. t / year	tariff USD / barrel
Baku-Supsa	BP	5,75	0,18-0,2
Baku-Tbilisi-Dzheyhan	BP	50	0,12-0,14
South Caucasus Pipeline	BP	7400 cubic centimeters	5% or pumped volume in the past year
gas pipeline North-South	International Gas Corporation of Georgia	16000 cubic centimeters	10% pumped volume in the past year

Analysis of the table confirms that the South Caucasus, particularly in Georgia formed a powerful energy corridor, which plays a significant role in the energy security of the world.

April 3, 2009 between the “White Steam Pipeline Company Limited» and the Government of Georgia was issued a Memorandum of Understanding. Under the Memorandum the two sides reflect his own will to cooperate on the implementation of the project pipeline “White Stream”. The “White Stream” provides transportation of natural gas from the Caspian region to Romania and Ukraine, as well as in the future it is planned to provide

Central Europe. Prior to Supsa, ie the Black Sea, natural gas will be supplied for the South Caucasus gas pipeline (Baku-Tbilisi-Erzurum), and where its transportation to Romania will be based on Black Sea through a pipeline on the seabed.

The capacity of the pipeline 8 billion. Cubic meters per year. It will be supplied with gas produced in the Azerbaijani field Shah-Deniz. Later, perhaps, “White Stream” can be connected to the Trans-Caspian gas pipeline. In this case, at the bottom of the sea will be built an additional pipeline, and the full capacity of the pipeline per year will be increased to 24-32 bln. Cubic meters.

Transportation route for Caspian oil

The memorandum further increases the chances of rapprochement of Georgia with the European Union, we are talking about the “White Stream”, which is to supply natural gas in the Caspian region for Europe through Georgia. The project is of strategic importance, through which the pipeline is to be laid on the bottom of the Black Sea, is seen as a significant part of the overall concept of energy security of European countries. The project is supported by the European Union and the United States. The pipeline, whose construction should be completed in 2015, should be laid under the Black Sea at a depth of more than 2 kilometers long and has to supply natural gas in the Caspian region to European countries without unnecessary is problematic without the problems that became more pronounced after the process of so-called Russian-Ukrainian gas war. Europe has become a vital task of delivery of energy resources alternative route, bypassing Russia.

After registration of the memorandum, the Consortium “White Stream” officially began in Georgia, the work required for the technical and economic feasibility. This, once again, to a large extent, will increase the transit potential of Georgia. Naturally, with increasing volume of transit shipments to increase transit revenues itself as the country’s budget and in kind, ie, in situ gas exploration. Accordingly, it will greatly enhance the energy security of Georgia. In addition, the “White Stream” gives Georgia

the opportunity to make a significant contribution to the energy security of European countries.

“White Stream” was competing project Nabucco. Currently, the Nabucco project is closed [6], and the project “White Stream” in its previous form did not realize it was planned because of the changed political situation - as the Crimea is attached to the Russian Federation.

Conclusion

The analysis estimates the transit routes confirms that the pipelines laid on the territory of Georgia, which should be carried out transportation of oil of the Caspian Sea, the most effective, despite the fact that there are many alternative routes.

The geopolitical location of Georgia to be used in this regard, that, first of all, it is acceptable for Georgia, since the transport of petroleum products for it is cost-effective. Development of transit function of Georgia is in the interests of Europe as well as the transportation of oil through the Caucasus Georgia is cheaper, and Europe itself is no longer dependent on one energy supplier.

The modern problem of Georgia - the maximum use of its geopolitical location, which makes it possible to pass through its territory of oil and natural gas of the Caspian Sea and Central Asia, which will bring substantial economic benefits the country.

REFERENCES

1. **Vinogradov S., Wouters P.** The Caspian Sea: Current Legal Problems. 1995. P. 606.
2. **BP Statistical Review of World Energy 2004**
3. **Ismailov E, Papava V.** - The Central Caucasus: Problems of Geopolitical Economy, 2008
4. **Landers J.** – The Caspian Conundrum, 1998
5. **Pauline Jones Luong-** Oil Is Not a Curse: Ownership Structure and Institutions in Soviet Successor States
6. Brian Hoffman - The Oil Price: Where is the Next Buying Opportunity?
7. Управления энергетической информации США, данные ИЦ “Кортес”, МЭА, “Ведомости”, “Время новостей”, РБК, РИА ТЭК, данные ГП “ЦДУ ТЭК”.
8. **Жильцов С.С.** - Геополитика Каспийского региона. М. 2003
9. **Дугин А.** - Основы геополитики, М. 2000
10. Оценки Международного энергетического агентства (МЭА) - потребление «черного золота»
11. **www.bp-georgia.com**